

Tüm Ayrıntılarıyla Derimiz

Derimiz gövde bütünlüğümüzü sağlayan bir katmandır. Haydi gelin, vücudumuzu saran, koruyan ve daha pek çok işlevi yerine getiren derimize yakından göz atalım.

Derimiz vücudumuzun en büyük organı olarak kabul edilir. Onun sayesinde hem dış çevreden ayrılırız hem de dış çevreyle bağlantı kurarız. Derimizin vücudumuzu çevredeki dış etkenlerden korumak, D vitamininin sentezlenmesini başlatmak ve vücut sıcaklığını dengelemeye yardımcı olmak gibi farklı farklı görevleri bulunur.

Derimiz yaşamımız boyunca değişiklik gösterir. Örneğin bebeklikte yumuşak ve kırışksızdır. Ancak bu dönemde ter bezleri pek çalışmaz. Ayrıca kıllar daha az ve incedir.

Ergenlikteyse terleme miktarı arttığı gibi hormonlar nedeniyle derimizin çeşitli bölgelerinde kıllar da artar ve güçlenir. Ayrıca melanin miktarı da arttığından ben ve lekeler de artabilir.

Yaşlılıktaysa ter ve yağ salgısı daha da artar. Bunun yanında derimiz yıpranır ve esnekliğini kaybeder. Bu nedenle de buruşur ve sarkar.

Derimiz, bağışıklığımızı artıran, pek çok hastalığa karşı vücutumuzu koruyan D vitamininin sentezlenmesinde rol alır. Derimizde bulunan bir madde, Güneş'ten gelen morötesi işınlar sayesinde D vitamininin etkin olmayan bir formuna, yani D3 vitaminine dönüştürölür. Dönüştürölen D3 vitamini, çeşitli besinlerden aldığımız D2 ve D3 vitaminleriyle birlikte sırasıyla karaciğere ve böbreklere ulaşır. Böylece vücutumuzun gereksinim duyduğu formda D vitamini üretilmiş olur.

Güneşin altında fazla kalmak güneşin zararlı işınlarına maruz kalmak demektir. Bu zararlı işınlar derimizdeki hücrelerin yapısını bozabilir.

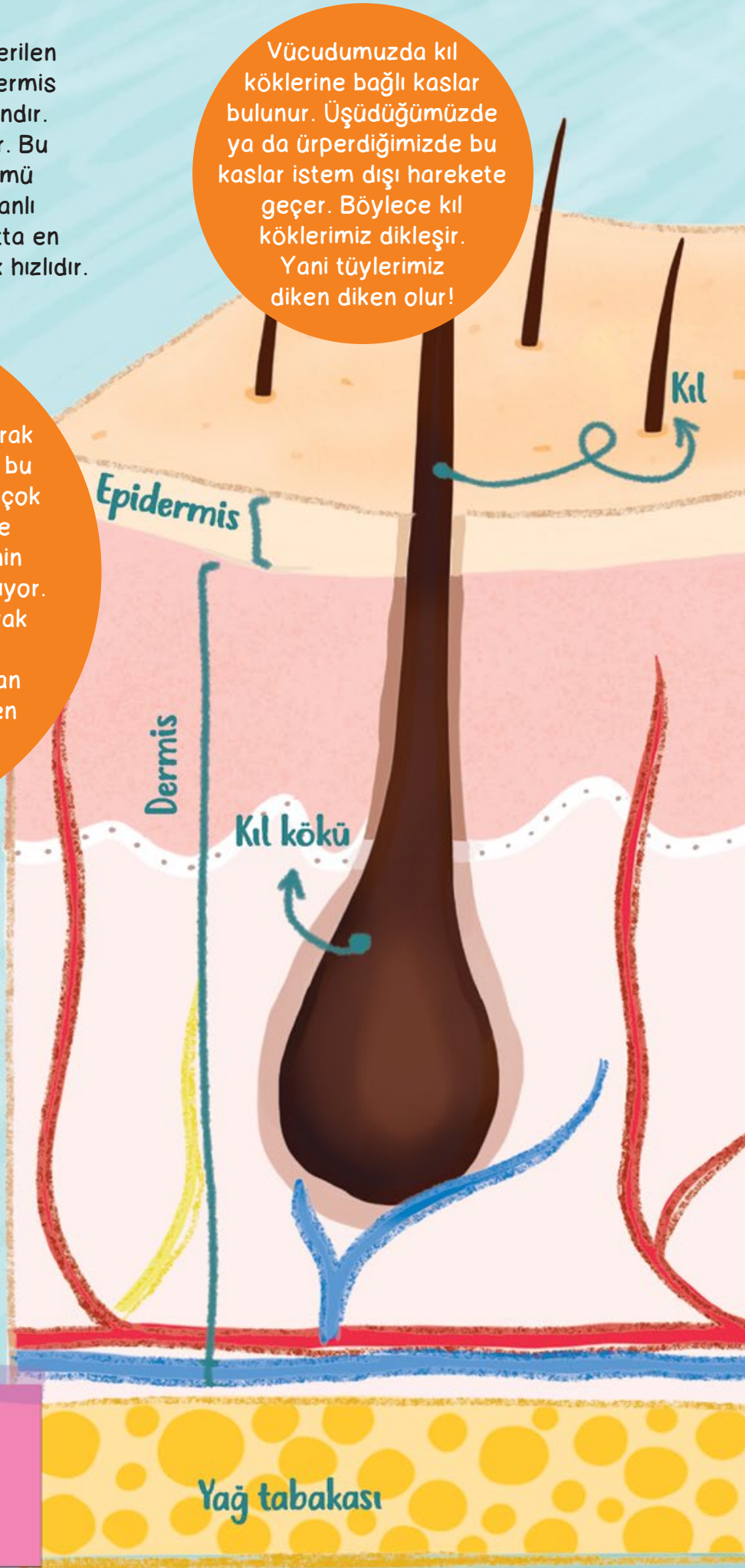
Derimiz epidermis ve dermis adı verilen başlıca iki katmandan oluşur. Epidermis dıştan bakınca gördüğümüz katmandır. Kendi içinde beş bölümde incelenir. Bu katmanın en üstte yer alan iki bölümü yalnızca ölü hücrelerden oluşur! Canlı hücreler alttaki üç bölümdedir. Hatta en alt bölümde yeni hücre üretimi çok hızlıdır.

El tırnaklarımız, ayak tırnaklarımızdan çok daha hızlı uzar. Bunun nedeni tam olarak bilinmese de bazı bilim insanları bu durumu ellerin, ayaklardan daha çok dış etkiye maruz kalmasıyla ve bu nedenle hücre yenilenmesinin daha hızlı gerçekleşmesiyle açıklıyor. Bu durumu el parmaklarımızı ayak parmaklarımızdan daha fazla kullanmamız ve ellerimizdeki kan dolaşımının ayaklarımızdakinden daha fazla olmasıyla açıklayanlar da var.

Epidermin altındaki dermis adı verilen katmansa iki bölümden oluşur. Bu bölümlerde epidermisten farklı olarak bağ doku bulunur. Üstteki bölümde bulunan bağ doku daha gevşek, alttaki bölümde yer alansa daha sıkı ve yoğundur. Dermiste kılcıl damarlar, sinir uçları, kıl kökleri ve salgı bezleri yer alır. Buradaki kılcıl damarlar derimizdeki canlı hücrelere oksijen ve besin iletir. Duyu almaçları da dermis tabakasında bulunur. Yani dokunma hissimizi dermisteki bu almaçlara borçluyuz!

Derimizde bulunan kılların kökü dermis tabakasındadır. Ancak epidermiste bulunan keratin, kılların yapısında da bulunur.

Vücudumuzda kıl köklerine bağlı kaslar bulunur. Üşüdüğümüzde ya da ürperdiğimizde bu kaslar istem dışı harekete geçer. Böylece kıl köklerimiz dikleşir. Yani tüylerimiz diken diken olur!

Epidermiste hiç kan damarı bulunmaz. Bu sayede yüzeysel kesikler ya da sıyrıklar nedeniyle kanamamız olmaz.

Derimizin rengi de bu katmanda üretilen bir pigment sayesinde belirlenir. Melanin adı verilen bu pigment ne kadar fazlaysa derimiz o kadar koyu renkte olur.

Damlacıklar hâlinde vücudumuzdan dışarı atılan ter buharlaşmaya başlar. Ancak bunun için öncelikle ısı gerekir. İşte bu ısı vücudumuzdan gelir. Bu nedenle de terlediğimizde vücut ısımız düşer.

Tırnak köklerimiz epidermise bağlıdır. Epidermisen en üstünde bulunan ölü hücrelerse keratin adı verilen bir protein içerir. Keratin sayesinde tırnaklarımız sert bir yapıya sahiptir.

Bunların yanında dermiste yağ ve ter bezleri de bulunur. Ter bezleri, ter dediğimiz salgılarını epidermise kadar aktarabilir. Böylece terimiz deri üzerindeki gözeneklerden dışarı atılır. Bu sayede derimiz nemli kalır. Yağ bezleri sayesinde salgılanan sebumsa derimizin üzerinde koruyucu bir tabaka oluşturur ve deriden su kaybı engellenir.

Dermin altında yağ hücrelerince zengin bir yapısı olan hipodermis adında bir tabaka yer alır. Bu tabaka derinin bir parçası olarak kabul edilmez. Hipodermisin görevi deriyi daha altta yer alan kemik ya da kas dokusuna bağlamaktır.

Dermin yapısında çok fazla miktarda kolajen adlı bir protein bulunur. Kolajen, derinin elastik yapısını korumasını sağlar. Tahmin edeceğimiz gibi kolajen miktarı yaşlandıkça azalmaya başlar. Bu nedenle derinin elastik yapısında değişiklikler ortaya çıkar. Yani deri buruşur ve sarkar!

İşte Derimizle İlgili İlginç Bilgiler!

Vücudumuzdaki en kalın deri ayak tabanı ve avuç içinde, en ince deriyse göz kapağında bulunur.

Güneş ışınlarına fazla maruz kaldığımızda Güneş'ten gelen ışınlar melanin üretimini artırdığından derimizin rengi ve var olan benlerimiz koyulaşabilir ya da yeni benlerimiz oluşabilir.

Parmaklarımızın ucunda bulunan derinin, kıvrımlarının oluşturduğu desene parmak izi denir. Şimdiye kadar parmak izi aynı olan herhangi iki kişiye rastlanmamıştır.

Derimizde bir kesik oluştuğunda kan damarları da zarar görürse bu kesikten kan çıkar. Çıkan kanın içinde bulunan trombosit adındaki hücreler pıhtı oluşturarak bu kesiği kapatır. Pıhtı, bir süre sonra sertleşir ve burada kabuk görünümünde bir yapı oluşur.

Bir yetişkinin vücudundaki derinin kütlesi ortalama 4 kilogramdır.

Ter kokmamızın nedeni, derimizin üzerinde yaşayan ve ter bezlerimizin ürettiği salgılarla beslenen bakterilerin hızla üremesi ve bazı atıklar ortaya çıkarmasıdır.